

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України
щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини
(реєстр. № 9288 від 11 травня 2023 року)

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України "Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини" від 14 липня 2023 року № 3267-IX Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 02 листопада 2023 року (протокол № 145) зауваження і пропозиції, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до проекту Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини (реєстраційний № 9288 від 11 травня 2023 року) (далі – Законопроект), поданого народним депутатом України Фріс І.П. та іншими народними депутатами України, й прийнятого парламентом за основу.

До Комітету до другого читання надійшло від суб'єктів права законодавчої ініціативи 25 поправок і пропозицій.

З метою техніко-юридичного і редакційного удосконалення редакції тексту Законопроекту Комітет пропонує доповнити Порівняльну таблицю такими пропозиціями:

1. Назву Законопроекту (в редакції Законопроекту) викласти в такій редакції:

"Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини".

2. Статтю 1221 Цивільного кодексу України (в редакції Законопроекту) викласти в такій редакції:

"Стаття 1221. Місце відкриття спадщини

1. Місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця.

2. Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходження основної частини рухомого майна.

3. Якщо спадкодавець мав останнє місце проживання на території іноземної держави, місце відкриття спадщини визначається відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».

3. Пункт 19 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України (в редакції Законопроекту) викласти в такій редакції:

"19. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, перебіг позовної давності, визначений цим Кодексом, зупиняється на строк дії такого стану".

4. Розділ "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України (в редакції Законопроекту) доповнити пунктом 20 такого змісту:

"20. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та протягом двох років з дня його припинення або скасування у випадку, якщо смерть фізичної особи зареєстровано пізніше ніж через один місяць з дня смерті такої особи або дня, з якого її оголошено померлою, строки, встановлені статтями 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1276, 1277, 1283, 1298 цього Кодексу, обчислюються з дня державної реєстрації смерті спадкодавця. При цьому часом відкриття спадщини вважається день смерті спадкодавця або день, з якого його оголошено померлим, незалежно від часу державної реєстрації смерті.

Положення абзацу першого цього пункту застосовуються також до спадщини, яка відкрилася після введення воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини", а також до

спадщини, яка відкрилася до введення воєнного стану, строк для прийняття якої не спливає до його введення, за умови, що свідоцтво про право на спадщину не було видано жодному зі спадкоємців".

5. Розділ "Прикінцеві та перехідні положення" Цивільного кодексу України (в редакції Законопроекту) доповнити пунктом 21 такого змісту:

"21. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, та протягом шести місяців з дня його припинення або скасування у випадку, якщо місцем відкриття спадщини є населений пункт, на території якого органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, територія, на якій ведуться активні бойові дії або тимчасово окупована Російською Федерацією територія, щодо яких не визначено дату завершення бойових дій або тимчасової окупації, дату відновлення здійснення своїх повноважень органами державної влади у повному обсязі, заява про прийняття спадщини, заява про відмову від прийняття спадщини, заява про відмову від заповідального відказу, вимога кредитора спадкодавця до спадкоємців, заява про охорону спадкового майна, заява про згоду бути виконавцем заповіту після відкриття спадщини, інші заяви щодо спадщини, спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи подаються нотаріусу незалежно від місця відкриття спадщини.

У разі якщо місцем відкриття спадщини є населений пункт або території, зазначені в абзаці першому цього пункту, щодо яких не визначено дату завершення бойових дій або тимчасової окупації, дату відновлення здійснення органами влади своїх повноважень у повному обсязі, а також у разі заведення спадкової справи не за місцем відкриття спадщини до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини", вчинення нотаріальних та інших дій нотаріусом щодо спадщини та спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи здійснюється за місцем подання першої заяви. Якщо місцем подання першої заяви є населений пункт або території, зазначені в абзаці першому цього пункту, вчинення нотаріальних та інших дій нотаріусом щодо спадщини та спільного майна подружжя (колишнього подружжя) в межах спадкової справи здійснюється за місцем подання першої заяви про видачу свідоцтва в населеному пункті або території, що не зазначені в абзаці першому цього пункту.

Положення абзацу першого цього пункту в частині місця подання заяви, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні такого майна, або вимоги

кредиторів застосовуються також до спадщини, місцем відкриття якої є населений пункт, розташований на тимчасово окупованій території України, впродовж усього періоду тимчасової окупації такої території та протягом шести місяців після її завершення.

Положення абзаців першого та другого цього пункту застосовуються також до спадщини, яка відкрилася до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку відкриття та оформлення спадщини".

6. Пункт 2 (в редакції Законопроекту) викласти в такій редакції:

"2. Цей Закон набирає чинності через два місяця з дня його опублікування".

За результатом розгляду поправок і пропозицій на засіданні Комітету 26 поправок враховано (включаючи враховано редакційно), 5 поправок відхилено.

На підставі викладеного вище, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку прийняття спадщини (реєстраційний № 9288 від 11 травня 2023 року), поданий народним депутатом України Фріс І.П. та іншими народними депутатами України, прийняти в другому читанні та в цілому у редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі його прийняття як Закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції, органів виконання покарань та пробації Фріс Ігоря Павловича.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

